

1. EMPRAZAMENTO

DATOS XERAIS

Comarca: Rías Baixas. Sector: Ría de Arousa. Municipio: Rianxo. Parroquias: Santa María de Isorna, excepto dúas pequenas áreas, unha en Santa María de Asados ao noroeste, e outra en Santa María de Leiro ao oeste. Extensión: 5,55km².

2. CARACTERIZACIÓN

ELEMENTOS NATURAIS

AS FORMAS DO RELEVO

Costa baixa con chaira intermareal composta por sedimentos areoso-lamacentos (especialmente no entrante do Peirán) e sectores de marisma vexetada (sobre todo na chaira da Carrasqueira) asociados aos procesos de sedimentación fluvio-mariña. O contacto coa vertente traseira tamén se realiza mediante tramos microacantilados rochosos. O arroio da Lagarteira segue unha liña de fractura de dirección NO-SE que se continúa na franxa costeira á altura da pequena enseada do Peirán, formando no seu curso baixo un val de fondo plano. A cabeceira da conca presenta os maiores desniveis asociados ás ladeiras dos montes graníticos que a enmarcan e configuran nunha paisaxe ondulada na liña de cumes (montes das Cercas, Lioira e Ceán principalmente).

AS UNIDADES LITOLÓXICAS

A unidade pertence ao Dominio hercínico, totalmente representado por un granitoide migmatítico. O Cuaternario está moi ben representado polos sedimentos de marisma e chaira lamacenta intermareal. Por exemplo, destacan os depósitos marismeiros da Carrasqueira. En Isorna aparece unha pequena área con depósitos aluviais.

A DIVERSIDADE CLIMÁTICA

Dominio climático Cálido e Húmido: temperaturas medias anuais superiores a 15°C, un grao menos no alto do Monte Lioira e precipitacións acumuladas de entre 1200mm e 1400mm ao longo do ano. A amplitude térmica media anual oscila entre os 12,5°C e os 13,5°C.

OS SOLOS

Solos propios das chairas intermareais e marismas derivados dos procesos de sedimentación fluvio-mariña: chans lamacentos tipo sapropel e fluvisois aréicos no Peirán e fluvisois sálicos e tiónicos nas marismas da franxa costeira norte. O val de Quintáns presenta solos profundos e fértiles na súa parte baixa, fundamentalmente cambisols dístricos e fluvisois hápticos de veiga, e nas ladeiras e parte a citada vertente regosols e leptosols líticos con afloramentos de roca en superficie.

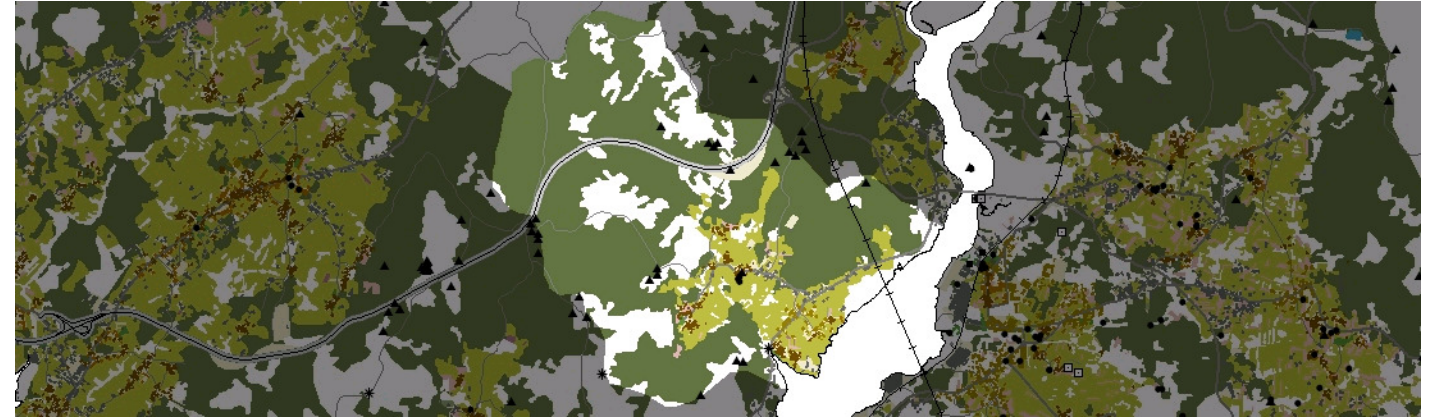
AS AUGAS

O entrante no Peirán de Quintáns, no entrante que forma na ría de Arousa o río Ulla, nas Augas de Transición 20476, fórmase pola escavación do val do regato de Lagarteira, cuxo nacemento se sitúa no Monte do Coto.

O PATRIMONIO NATURAL

Liña de costa e augas fluvio-mariñas protexidas polo LIC Sistema Fluvial Ulla-Deza. Zona de estuario cos hábitats 1110 e 1140, bancos areosos e/ou lamacentos intermareais e submareais someros, e de marisma (grupo 13), que presentan amplitude na Carrasqueira (unhas 7,5ha). Unidade con gran extensión de masas forestais de repoboación, así que hai que buscar no val do Rego da Lagarteira e na chaira costeira os valores ecolóxicos principais. A horizontalidade provoca áreas de empozamento estacional con bosquetes ripícolas (91E0) aos que se suman pequenas agrupacións de frondosas de recolonización polo abandono de campos de cultivo, en ocasións debido á hidromorfía (entre Sestelo e Isorna). O curso fluvial arriba anotado tamén achega pequenas masas de ribeira. Ao ascender cara aos eucaliptais, as frondosas autóctonas mestúranse con esta especie exótica para dar lugar a algunhas masas mixtas, algunha das cales, sobre Isorna e A Lagarteira, pode proceder de antigos soutos (9260) e carballeiras (9230).

ELEMENTOS ANTRÓPICOS

USOS DO SOLO

Na unidade existe un predominio do bosque de repoboación alternando con masas de matogueira de substitución. En cotas máis baixas próximas á marxe do río Ulla sitúanse os núcleos tradicionais asociados ao cultivo agrícola.

MORFOLOXÍA

Os núcleos tradicionais desenvolvéronse na zona próxima á ribeira do río Ulla. No plano máis alto os núcleos de Isorna e Sestelo, e nunha cota máis baixa o núcleo de Quintáns. Ao redor deste último adhírense asentamentos máis recentes de carácter rural e na estrada que bordea os litoral, asentamentos espontáneos que non responden ós patróns tradicionais.

INFRAESTRUTURAS DE MOBILIDADE

O núcleo de Quintáns se atopa ben comunicado grazas á estrada comarcal C-3301. Os outros dous núcleos importantes sitúanse nunha rede viaria de uso local para comunicar os núcleos existentes na unidade. Nun plano de maior cota e nunha área de monte forestal destaca un tramo da autoestrada AP-9 Vigo-Coruña.

PATRIMONIO HISTÓRICO

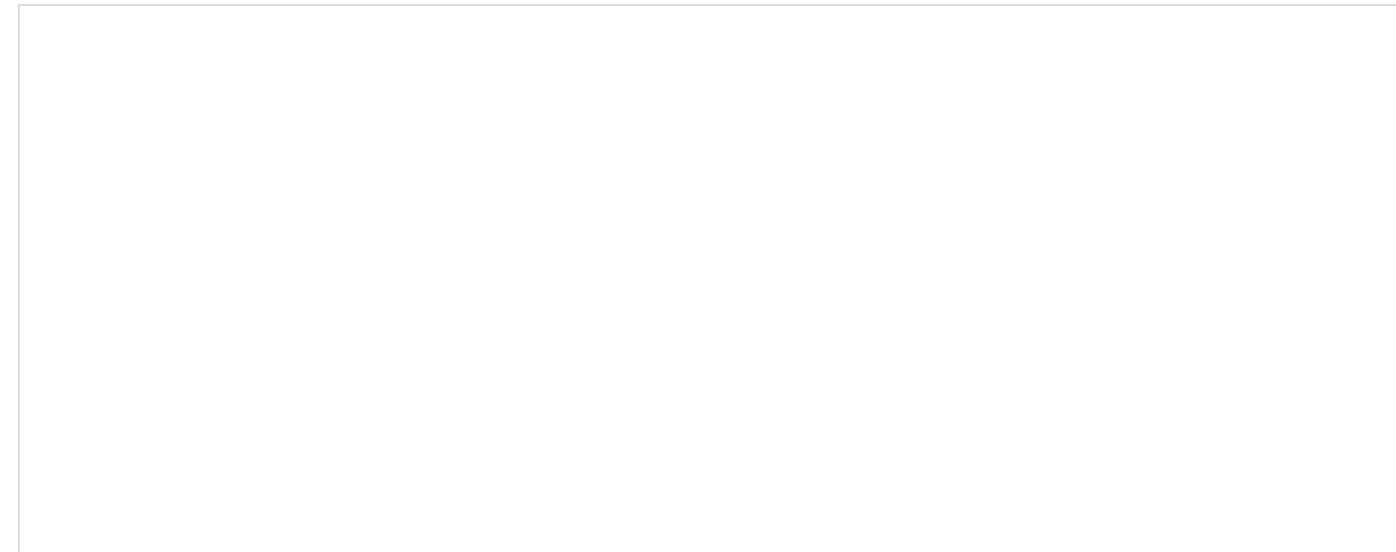
Abundantes depósito arqueolóxicos do tipo de Petróglifos. Tamén a existencia de Mámoas: a de Piñeiro, dos Campiños, da Vacariza. Na parroquia de Isorna destaca o conxunto formado pola igrexa parroquial de Santa María, a casa reitoral e o hórreo de catorce cepas.

O CARÁCTER E A ORGANIZACIÓN ACTUAL

Nas cotas máis baixas próximas á marxe do río Ulla, que conforman un val rodeado de ladeiras, sitúanse os núcleos tradicionais asociados ao cultivo agrícola, cuxa trama estivo condicionada polo medio físico e o aproveitamento agrícola propio da zona. Nas inmediacións da estrada comarcal C-3301 producíronse asentamentos adquirindo un carácter máis urbano pola mellora de infraestruturas da rede viaria, como é o caso do núcleo de Quintáns. O resto da unidade componden unha masa forestal de repoboación e formacións de matogueira de substitución.

DINÁMICA DA PAISAXE

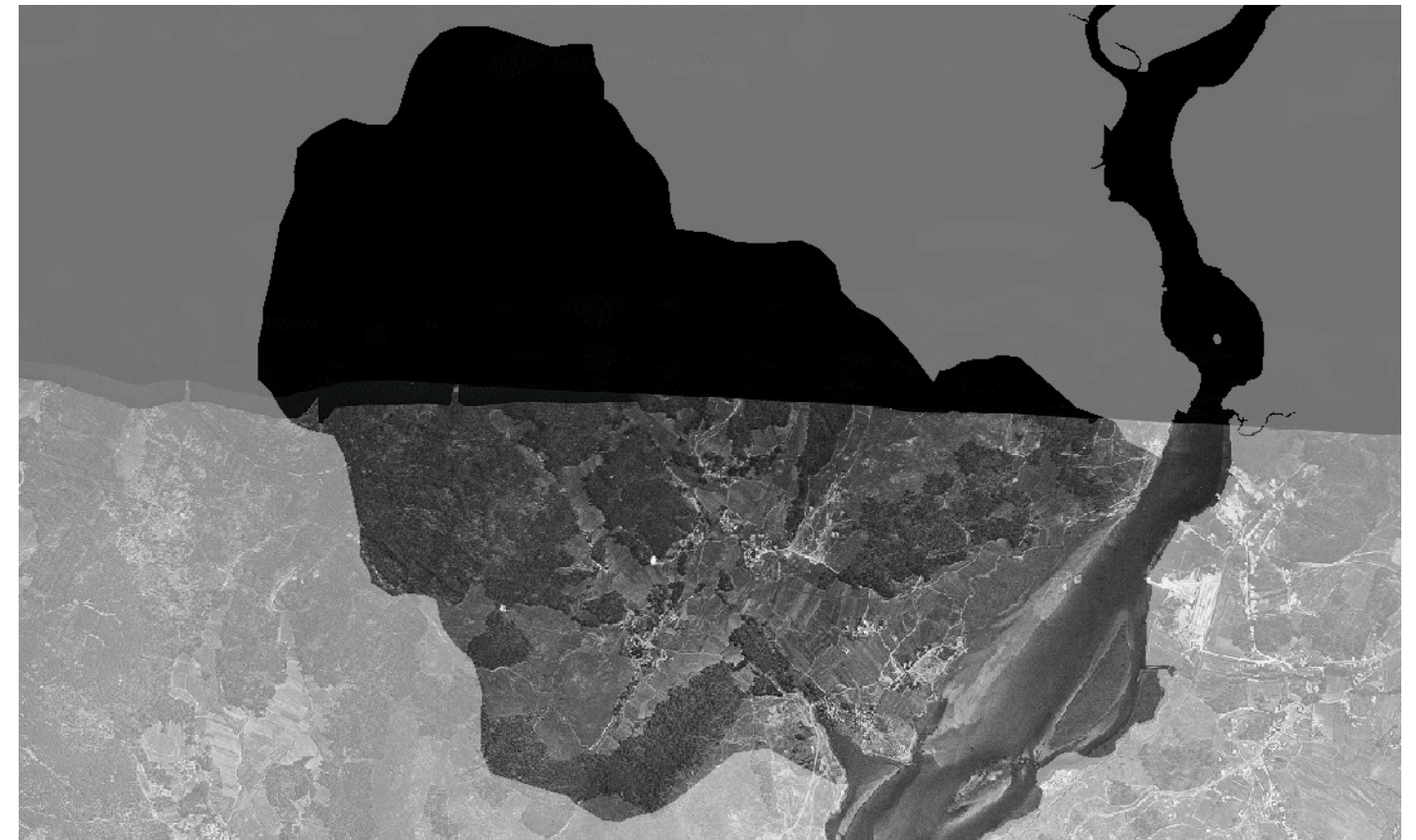
RISCOS E IMPACTOS

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

3. AVALIACIÓN

VALORACIÓN DA PAISAXE

O elemento integrador fundamental desta unidade é o río Ulla, os asentamentos no val lindeiro coas súas marxes a baixa altitude, fúndense coas chairas intermareais. Estes núcleos de poboación conservan o carácter tradicional; resgardados ademais polas montañas que en cotas máis altas acollen unha extensión forestal que en conxunto confiren un valor engadido á paisaxe. O Patrimonio existente como mámoas e petróglifos revela a aparición de asentamentos primitivos na zona destaca a inclusión do río Ulla dentro da Rede de Espazos Naturais e a Rede Natura 2.000. Propónse un punto de observación en Quintáns.

4. PLANIFICACIÓN

OBXECTIVOS DE CALIDADE PAISAXÍSTICA

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

ACCIÓNNS

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

ÁMBITOS DE REQUALIFICACIÓN

Nesta unidade non se contemplan posibles ámbitos de requalificación.

Lenda / Leyenda

Usos do solo / Usos del suelo

Chairas intermareais / Llanuras intermareales	Matogueiras / Matorrales
Marismas / Marismas	Cultivos e prados / Cultivos y prados
Praias / Playas	Cultivos frutícolas e de viveiro / Cultivos frutícolas y de vivero
Dunas / Dunas	Viñedos / Viñedos
Lagoas e humedais costeiros / Lagunas y humedales costeros	Cultivos baixo plástico / Cultivos bajo plástico
Cantis / Acantilados	Forestal de repoboación / Forestal de repoblación
Vexetación costeira / Vegetación costera	Outras formacións arbóreas / Otras formaciones arbóreas
Bosques autóctonos / Bosques autóctonos	Outras masas de auga / Otras masas de agua
Bosques de ribeira / Bosques de ribera	Canteira / Cantera
Bosques mixtos / Bosques mixtos	Artificial / Artificial
Bosques de recolonización / Bosques de recolonización	
Outras formacións de carácter húmido / Otras formaciones de carácter húmedo	

Asentamentos / Asentamientos

- Asentamento de carácter fundacional / Asentamiento de carácter fundacional
- Desenvolvemento periférico / Desarrollo periférico
- Asentamento funcional / Asentamiento funcional
- Agregado urbano / Agregado urbano
- Nova agrupación / Nueva agrupación
- Outras edificacións / Otras edificaciones

Hidrografía / Hidrografía

Patrimonio / Patrimonio

- Bens de Interese Cultural / Bienes de Interés Cultural
- Arquitectura industrial, militar e marítima / Arquitectura industrial, militar y marítima
- Patrimonio arqueolóxico / Patrimonio arqueológico
- Patrimonio etnográfico / Patrimonio etnográfico
- Ptos de observación de conca ampla / Ptos de observación de cuenca amplia
- Puntos de observación didácticos / Puntos de observación didácticos
- Puntos de observación / Puntos de observación
- Faros / Faros

Toponimia / Toponimia

- Toponimia interior / Toponimia interior
- Núcleos de indentidade do litoral / Núcleos de indentidad del litoral**
- Praia / Playa
- Lugares con enerxía de relevo / Lugares con energía de relieve
- Toponimia de costa / Toponimia de costa
- Espazos de interese paisaxístico / Espacios de interés paisajístico**
- Toponimia de portos / Toponimia de puertos

Batimetría / Batimetría

0 m	-20 m	-100 m	-500 m	-2000 m
-10 m	-50 m	-200 m	-1000 m	-3000 m

Espazos de interese / Espacios de interés

- Espazos de interese xeomorfolóxico / Espacios de interés geomorfológico
- Área de interese de Taxón / Área de interés de Taxón
- Espazos de interese paisaxístico / Espacios de interés paisajístico
- Espazos de protección de ladeira / Espacios de protección de ladera

Rede de Espazos Naturais / Red de Espacios Naturales

Liña de dinámica litoral / Línea de dinámica litoral

Sistemas territoriais / Sistemas territoriales

- Zona aeroportuaria / Zona aeroportuaria
- Pista de ateraxe / Pista de aterrizaje
- Lámina de auga do porto / Lámina de agua del puerto
- Zona portuaria / Zona portuaria
- Ferrocarril / Ferrocarril
- AVE / AVE
- Autoestradas e autovías / Autopistas y autovías
- Corredores e vías rápidas / Corredores y vías rápidas
- Outras estradas / Otras carreteras
- Pistas e camiños / Pistas y caminos
- EDAR / EDAR

1:20.000

0 100 200 400 600 800 Metros

Sistema de referencia: European Datum 1950, fuso 29
Sistema de referencia: European Datum 1950, fuso 29

